

Kurssiesseet – opiskelijan ohje

Perustiedot

Kurssin keskeinen suorittamistapa on esseiden kirjoittaminen. Kurssin kuluessa opiskelijat kirjoittavat kolme lyhyttä esseettä ja yhden laajemman esseen. Esseet ovat yksilötöitä. Lyhyet esseet ovat analyysitehtäviä, jotka tehdään kurssilla jaeltavan materiaalin pohjalta. Analyysityötä tukevat luentomateriaali sekä kurssikirjallisuus. Lyhyet esseet arvostellaan asteikolla 0-10 pistettä, joten kukin niistä muodostaa 10% kurssin kokonaisarvostelusta. Lyhyiden esseiden leipätekstin mitta on **maksimissaan** 1000 sanaa, joka vastaa noin 3-4 sivua tekstiä. En mittaile palautusten pituutta yksityiskohtaisesti, pituussuositus on tarkoitettu sinulle ohjeeksi tehtävälle asetetusta mittakaavasta. Esseet palautetaan PDF-muotoisena tiedostona opettajan sähköpostiin jouni.virtaharju@aalto.fi. Tehtävänantoja tarkennetaan vielä luennoilla.

Kirjallisuusessee on kurssin osaharjoitus, jonka osuus on 40% kurssin kokonaisarvostelusta. Kirjallisuusessee on kurssin jotakin keskeistä sisältöteemaa tarkasteleva kokonaisuus, joka sisältää sekä teoriatarkastelua että opiskelijan omaa reflektiivistä pohdintaa. Kirjallisuusesseen leipätekstin mitta on **maksimissaan** 4000 sanaa, joka vastaa noin 10-12 sivua tekstiä (Fonttikoko 12, riviväli 1). Loppuusessee on palautettava 20.11. 2020 klo 23:00 mennessä.

Muista kirjoittaa esseidesi ensimmäiselle sivulle nimesi, opiskelijanumerosi sekä yhteystietosi (puhelin ja sähköposti). Erillistä kansilehteä ei tarvitse luoda. Esseet voi kirjoittaa suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.

Kaikki kurssin esseet ovat yksilötöitä. Esseiden ja aiheiden sisällöstä voit hyvin keskustella (on suositeltavaa, itse asiassa) muiden kurssilaisten kanssa, mutta itse esseetekstit ovat henkilökohtaisia kirjallisia tuotoksia. Kirjallisuusessee arvostellaan asteikolla 0 - 40 pistettä, muut esseet asteikolla 0 - 10 pistettä. Yhteensä esseistä on mahdollista saada 0 – 70 pistettä, joka vastaa 70% kurssin kokonaispistemäärästä.

Lyhyet esseet

Lyhyissä esseissä sovelletaan niitä vastaavilla luennoilla käsiteltäviä teemoja. Ensimmäinen essee liittyy johtajuusretoriikan teemoihin, joita sivuamme luennolla 3. Toisessa esseessä tehdään elokuva-analyysia ja se liittyy johtajuuteen merkityksenantona ja toimii alustuksena jälkisankarillisiin johtajuusteorioihin. Kolmas essee liittyy johtajuuden negatiivisten piirteiden tarkasteluun ja sen analysointiin kurssin teemoja hyödyntäen. Esseeluentojen luentokalvoissa annetaan vielä yksityiskohtaisempia vinkkejä lyhyiden esseiden laadintaan.

Essee 1 käsittelee johtajuusretoriikkaa. Siinä analysoidaan Nokian entisen toimitusjohtajan Stephen Elopin helmikuussa 2011 henkilöstölle lähettämää 'Burning Platform' –muistiota. Esseen tehtävänanto esitellään 16.9. luennolla 3 ja essee on palautettava kahdeksan päivän kuluessa eli 24.9. mennessä. Esseen aineisto (Nokia-muistio) jaellaan kurssin MyCourses-sivun kautta.

Essee 2:n tehtävänä on pohtia johtajuutta Rashomon-elokuvan avulla. Tehtävää käsitellään 30.9. luennolla 5 ja essee on palautettava 8.10. mennessä. Opiskelijat katsovat elokuvan omatoimisesti ennen luentoa verkko-osoitteessa https://archive.org/details/Rashomon1950_201905 ja luennolla keskustelemme elokuvan sisällöstä ja opetuksista pienryhmissä ja koko kurssin kesken. Huomaa, että elokuva on katsottava alusta loppuun, jotta analyysissa olisi jotain mieltä. Kokemus on osoittanut, että elokuvan tarjoavassa verkkopalvelussa voi olla ruuhkaa ja elokuvan latautuminen saattaa siksi kestää. Älä siis jätä elokuvan katsomista viime tippaan.

Essee 3 käsittelee johtajuuden negatiivisia vaikutuksia yhteisössä ja yksilöissä. Analyysin kohteena on Otaniemessäkin aikanaan vaikuttanut suomalainen uskonnollinen lahko ja sen johtaja (Koivuniemeläiset). Analyysi tehdään Helsingin Sanomien julkaiseman artikkelin ja luentoa 7 tukevan kirjallisuuden avulla. Materiaali jaellaan kurssin MyCourses-sivun kautta. Tehtävä esitellään 21.10. luennolla 7 ja se pitää palauttaa 29.10. mennessä.

Kirjallisuusessee

Kirjallisuusessee on opiskelijan valitsemaa kurssin teemaa käsittelevä kokonaisuus. Opiskelija voi valita kirjallisuusesseensä aiheeksi jonkun opettajan nimeämistä aihealueista. Aihealueet esitellään tämän ohjeen lopussa. Kirjallisuusesseen lähdemateriaalina on valittua teema-aluetta käsitelleen luennon sisältö sekä luentoon liitetty kirjallinen materiaali (sekä ns. luennon kirjallisuus että lisämateriaali). Lisämateriaalia voi hyödyntää soveltavin osin. Kaikkea lisämateriaalia (lähinnä kirjoja) ei löydy kurssilla jaeltavan materiaalin piiristä. Opettajalla on kaikki kurssin lukemistossa mainittu materiaali, voit häneltä halutessasi lainata lisämateriaalia. Voit myös toki täydentää tarkasteluasi muiden luentojen piiriin liitetyn materiaalin avulla.

Lisäksi opiskelija voi omaehtoisesti täydentää opettajan osoittamaa materiaalia itse etsimällään, aihealueeseen liittyvällä akateemisella aineistolla. Tällaisella lisämateriaalilla ei voi kuitenkaan korvata opettajan nimeämää aineistoa. Kirjallisuudessa opiskelijoilta odotetaan sekä aihealueen teoreettista jäsentämistä että sen refleksiivistä pohdintaa. Aihealueen jäsentelyssä voi hyödyntää omia esimerkkejä, tai vaikkapa muusta yhteiskunnasta poimittuja ajankohtaisia aiheita teeman asiasisällön jäsentämisessä. Hyvässä esseessä on myös refleksiivinen taso, jossa opiskelija pohtii mitä on oivaltanut johtajuudesta ko. teeman käsittelyn kautta.

Noudata esseen laadinnassa tieteellisen kirjoittamisen perussääntöjä. Viittaa kirjallisuuteen. Kirjallisuudessa teorian käsittelyssä tehtäväsi on käydä läpi aihetta käsittelevä kirjallisuus ja muodostaa siitä johdonmukainen kokonaisuus. Tehtäväsi on tunnistaa olennainen sisältö, nähdä kytköksiä materiaalien välillä, mahdollisia ristiriitaisuuksia ja asemoida johtajuuden teoreettista keskustelua. Ajattele rakentavasi kurssimateriaalin avulla kirjallisuuskatsausta ja sillä esitteleväsi mitä tema-alueesta tällä hetkellä akateemisessa maailmassa tiedetään. Tämän lisäksi sinun on syytä pohtia tema-alueen merkitystä enemmän soveltavasta ja/tai reflektiivisestä näkökulmasta. Tunnistatko esimerkkejä, joissa käsittelemäsi teoreettiset teemat ja kysymykset toistuvat? Oletko itse törmännyt käsittelemäsi asioihin, esimerkiksi esimiehenä, alaisena tai sivusta seuraajana? Tunnistatko esimerkiksi mediassa tai populaarikulttuurissa esimerkkejä, joissa käsittelemäsi asiaa olisi tarkasteltu, miten? Kirjallisuudessa osioille ei ole määritelty tarkkoja painoarvoja. Yleinen ajatukseni tätä ohjetta kirjoittaessani on, että teoriaosion ja reflektio-osion suhteellinen osuus ja paino arvostelussa olisivat 60/40.

Kurssin kirjallisuudessa voidaan tehdä teemoista, joita emme ole käsitelleet jo lyhyiden esseiden yhteydessä. Seuraavassa esseille annetaan työotsikot, joita voit muokata omaan käsittelyysi sopivaksi. Otsikoiden alla on myös mahdollisia aiheeseen johdattavia tutkimuskysymyksiä, joiden avulla pääset työskentelyssä liikkeelle. Voit täydentää ja muokata ohjaavia kysymyksiä omassa esseessäsi. Syksyllä 2020 teemat, joista essee voidaan kirjoittaa ovat:

1. Johtajuuden olemus (luento 1)

- a. Miten johtajuustutkimus on käsitellyt johtajuuskäsitettä?
- b. Miten ymmärrys johtajuudesta on kehittynyt vuosikymmenten kuluessa?
- c. Mikä on johtamistutkimuksen tämän hetkinen ymmärrys johtajuudesta?
- d. Miten johtamistutkimus on vaikuttanut liike-elämässä ja yleisessä keskustelussa esiintyviin käsityksiin johtajuudesta? Onko johtajuustutkimuksesta iloa käytännön esimiestyölle, miten?
- e. Miten tutkimuksen tuottamat käsitykset johtajuudesta suhteutuvat omaan, henkilökohtaiseen ymmärrykseen johtajuudesta? Onko kurssi/kirjallisuus muuttanut käsitystäsi johtajuudesta?

2. Esimiestyö ja johtajien ajankäyttö (luento 2)

- a. Mitä johtajien ajankäyttötutkimukset Ruotsissa, Yhdysvalloissa ja Suomessa paljastavat esimiestyön sisällöstä ja luonteesta? Eroaako johtamistyö eri organisaatiotasolla, miten?
- b. Miten esimiestyö on muuttunut vuosikymmenten myötä? Mikä on aiheuttanut näitä muutoksia?
- c. Management ja Leadership ovat käsitteitä, joilla on perinteisesti kuvattu johtamistyön luonnetta. Mikä on näiden käsitteiden anti esimiestyön ja johtajuuden ymmärtämiselle?
- d. Miten normatiivisten johtamistekstien (konsultit, gurut jne.) tuottama käsitys johtajuudesta eroaa johtamistutkimusten käsityksestä?
- e. Miten omat kokemuksesi esimiestyön päivittäisestä arjesta suhteutuvat tutkimusten tuloksiin? Yllättääkö jokin sinua? Voiko johtajien ajankäytöstä oppia jotain omaan ajankäyttöönsä?

3. Sankarilliset johtajuuskäsitykset (luento 4, osin myös luento 1)

- a. Mikä on sankarillisten johtajuusteorioiden käsitys johtajuudesta. Mitä yhtäläisyyksiä karismaattinen, transformationaalinen, autenttinen ja/tai palveleva johtajuus toisintavat?
- b. Sankarillinen johtajuus toteutuu monenlaisten sankaruuksien kautta. Ovatko jotkin sankaruudet tänä päivänä ajankohtaisempia kuin toiset? Onko joistakin sankarijohtajan arkkityypeistä aika ajanut ohi? Uudistuuko sankarijohtajuus uusien esimerkkien ja esikuvien kautta, mitä ne ovat, entä millaisia piirteitä niillä on?
- c. Kurssikirjallisuus sisältää sekä sankaruuteen myönteisesti että kriittisesti suhtautuvia tekstejä. Miten näiden tekstien käsitykset eroavat toisistaan? Miten erilaisia käsityksiä voisi yhdistää?
- d. Mikä on sankarillisen johtajuusteorian anti nyky-yhteiskunnalle? Missä tunnistat sankarillisia tulkintoja? Onko sankarijohtajille jossain yhteydessä käyttöä? Mistä sankarijohtajia ilmestyy? Miten asiaan tulisi suhtautua?

4. Jälkisankarillinen johtajuus (luento 6, osin myös luento 1)

- a. Mikä on jälkisankarillisten johtajuusteorioiden käsitys johtajuudesta. Mitä yhtäläisyyksiä kollektiivinen, jaettu, hajautunut ja/tai monikollinen johtajuus toisintavat? Millaisia eroja eri teorioilla on?
- b. Ko. teoriat ovat yhä suosituimpia. Miten niitä sovelletaan yrityksissä ja yhteisöissä? Mitä haasteita jälkisankarillisten johtajuuskäsitysten yleistymiseen liittyy?
- c. Miten viralliset esimiehet voivat 'toteuttaa' jälkisankarillista johtajuutta? Mikä on hierarkkisen ja jälkisankarillisen johtajuuden suhde?

- d. Mikä on mielestäsi näiden teorioiden lisäarvo suhteessa perinteisiin johtamiskäsityksiin? Mitä uutta teorit tuovat johtajuuskeskusteluun? Voivatko organisaatiot oppia toimimaan uusilla tavoilla?

5. Johtajuusetiikka

- a. Mikä on ollut etiikan merkitys johtajuustutkimuksessa? Onko johtajuuden eettinen tarkastelu muuttunut ajan myötä?
- b. Millaisia eettisiä näkökulmia johtajuuteen voidaan ottaa?
- c. Millaisia käytännön ohjeita johtajuusetiikka tarjoaa esimiehille? Voiko eettisiin ongelmiin varautua? Miten esimies voi kehittyä eettisenä toimijana?
- d. Oletko itse kohdannut eettisiä dilemmoja? Miten niitä analysoisit? Ovatko johtajuuden eettiset kysymykset/ongelmat ratkaistavissa? Mitä meidän kaikkien pitäisi etiikasta ymmärtää?

Voit myös sopia opettajan kanssa oman henkilökohtaisen teeman tutkimisesta. Keskustele kuitenkin aina ensin opettajan kanssa ennen kuin päätät tehdä esseesi jostain nimeämättömästä temasta.

Kirjallisuusesseen laatukriteerijä

Esseitä arvioidaan seuraavista näkökulmista:

- Esseiden keskeisenä arvostelukriteerinä on sisältö ja laatu, ei mitta.
- Esseevastaus on tehtävänannon mukainen. Esseen kirjoittaja osoittaa, että hän ymmärtää asiakokonaisuuden ja osaa rajata siitä olennaisen. Esseessä keskitytään tehtävänannon kannalta keskeisiin, merkityksellisiin seikkoihin.
- Empiirissä esseeharjoituksissa kirjoittaja osaa johdonmukaisesti soveltaa teoreettisia käsitteitä aineiston analysoinnissa. Aineistoa on käytetty kokonaisvaltaisesti ja tehdyt tulkinnat ovat uskottavia.
- Kirjoittaja osoittaa kykynsä ajatella kriittisesti ja itsenäisesti. Kirjoittajan tekemät johtopäätökset ovat osuvia, laadukkaita ja perusteltuja.
- Esseen rakenne on johdonmukainen ja kiinteä.
- Essee on hyvin kirjoitettu: yleistajuisen selvä, ytimekäs ja omaperäinen (Kysymykseen vastaaminen ranskalaisina viivoina on nolla pistettä).